UKRAINIAN SERVICE
USIA-VOICE OF AMERICA
HEU BLDG. ROOM 2317
WASHINGTON D.C. 20547

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го ЛИПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 16, 1983 No. 133. VOL. XC.

Філядельфія приготовляється до чергового фестивалю

Філядельфія, Па. (Н.П.). — Цього літа, так як і в минулих роках, відбудеться в Робін Гуд Делл-Схід фестиваль української пісні, музики і танку „Гомін України", що його влаштовує УКК — Української Громади Метрополітальної Філядельфії разом із Департаментом розваг Філядельфії. Дата фестивалю — п'ятниця, 19-го серпня, початок о год. 8-ій вечора. На випадок дощу на початку програми — в той же самий час у суботу. Філядельфійські літні фестивалі в амфітеатрі під відкритим небом, започатковані з нагоди 200-ліття Америки і 100-річчя українського поселення в ЗСА в 1976 році стали вже однією з атракцій не лише української, але й іншонаціональної публіки Філядельфії і околиць. Вони свідчать про живучість українських мистецьких поривань, про процес творчої праці над собою художніх сил у різних ділянках мистецтва, а також про признання діяльности в цім напрямку з боку офіційних міських чинників, які призначують на цю імпрезу певні дотації.

Контракт з міськими чинниками підписав проф. д-р Петро Стерчо, голова УКК-УГМ, 1-го липня ц.р.

Організатори запевняють, що програма фестивалю буде дуже цікава. Квитки є вже в розпродажі в українських крамницях.

Д-р Б. Витвицький доповідав про Голод

Лос Анджелес, Каліф. — В понеділок, 27-го червня ц.р. відбулася тут доповідь д-ра Богдана Витвицького про подвійний український голокост, а це Великий голод в 1932-33 році спонуканий політикою Сталіна, і нищення українців в часі Другої світової війни за наказом Гітлера.

Доповідь зорганізував місцевий громадський комітет для вшанування жертв Великого голоду, і вона відбулася в приміщеннях української православної церкви св. Андрія.

Після доповіді прелеґент відповідав на запити, а програмою пповалив Григорій Галик. Цілу доповідь накрутила місцева фільмова компанія „Ріл Венчу", яка підготовляє документальний фільм про Великий голод. Режисером фільму є Люба Дмитрик.

Раніше, перед доповіддю, в п'ятницю, 24-го червня, Володимир Лесюк переві із д-ром Богданом Витвицьким інтерв'ю для місцевої каблевої телевізійної станції, яке буде передане 22-го липня 1983 року о годині 9-ій вечора.

Д-р Б. Витвицький є автором книжки „Інший голокост", а тепер підготовляє книжку про представлення слов'ян в американських шкільних підручниках.

В часі перебування в Лос Анджелесі, д-р Б. Витвицький, який є членом Ради довірених публічної бібліотеки в Нюарку, брав участь в річній конвенції Американського товариства бібліотекарів.

Хор СУМК виступить теж в Мейплдуві

Мейплвуд, Н. Дж. — В неділю, 24-го липня ц.р., місцева українська православна церква Святого Вознесення вітатиме в себе 40-членний хор молоді СУМК з української православної катедри св. Івана в Едмонтоні, Альта. Хор, який складається з молоді у віці 17-26 років і яким диригує Михайло Прокопів, співатиме у церкві Святого Вознесення до Служби Божої, яку відправить настоятель церкви о. Іван Наконечний о год. 10-ій ранку.

Хор зробить 2,500-милеву подорож, як частину їхнього концертового турне по східній Канаді. Крім подорожування по Канаді, хор брав участь в 1979 році в Міжнародному музичному фестивалі у Відні, Австрія.

Приїзд до Ню Джерзі буде першим на східньому побережжі ЗСА. Хор, як і танцювальний ансамбль, виступить в суботу, 23-го липня, на Союзівці.

В Ошаві проходить виставка В. Курилика

Ошава, Онт. — Тут в місцевій ґалерії мистецтв ім. Роберта МекЛофина відкрито в дні 15-го червня 1983 року виставку мистецьких творів покійного українського мистця Василя Курилика. На виставці показано понад 50 картин мистця, які представляють краєвиди Канади і картини з канадського життя. З того приводу названо виставку: „Канада очима В. Курилика" і її будуть показувати впродовж наступних двох років у всіх більших містах Канади.

Виставку в ґалерії МекЛофин відкрив офіційно архиєпископ Торонто, кардинал Еммет Картер, а між присутніми була також Джін Курилик, дружина мистця.

Ґалерія МекЛофин міститься у центрі міста, біля міської ратуші, недалеко від найбільшого в Ошаві новозбудованого державного будинку імені Михайла Стара.

Виставка В. Курилика в Ошаві буде відкрита до 14-го серпня ц.р., а її відвідувачі можуть закупити в ґалерії каталог його творів і плякати мистецьких праць.

Літня Школа в Гарварді влаштовує ряд імпрез

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Літня Школа Українистики Гарвардського університету влаштовує, як і у минулих роках, низку імпрез у доповненні до своєї педагогічної програми: виставки, фільми і серію доповідей про українське суспільство і культуру.

Останніми роками доповідали в Гарварді різноманітні визначні промовці як мистець Яків Гніздовський, історик проф. Роман Шпорлюк і діячі дисиденти Надія Світлична та Валентин Мороз. Цього року серію доповідей розпочала проф. Зеновія Сохор, яка промовляла на тему „Андропов, Реґен і українці". Проф. З. Сохор викладає в Кларк університеті, вона теж є співпрацівником Укаїнського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) та Російського дослідного центру.

Теми, порушувані промовцями, різні — від українського футуризму до спогадів про переживання еміґрантів. У вівторок, 5-го липня, д-р Олег Ільницький, асистент-професор слов'янських мов і літератур в Альбертському університеті, доповідав про „Український футуризм в перспективі". Д-р Джеймс Мейс дослідник штучно створеного

(Закінчення на стор. 4)

ПОЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ МІНЯЄ КОНСТИТУЦІЮ

Варшава, Польща. — Польський парлямент розпочав свої засідання в четвер, 14-го липня, з метою опрацювати нове законодавство і змінити деякі статті конституції, що дасть наступним урядам Польщі надзвичайні права, подібні до тих, якими режим генерала Войцеха Ярузельского користувався після впровадження військового стану в країні.

Уряд Ярузельского представив проєкт нового закону парляментові в загальних рамках підготови до формального скасування військового стану наступного тижня.

Запропоновані поправки до конституції очевидно нададуть урядові прав і уповноважень розправлятися з майбутніми критичними положеннями, не вдаючись до запровадження військового стану. Вони дадуть урядові можливість проголошувати надзвичайний стан замість впровадження військового стану, а це можна буде зробити вже без формального схвалення парляменту. Це приведе до завершення процесу надання урядові спеціяльних уповнсважень, якими польський уряд користується після часткового припинення військового стану в грудні минулого року. Як відомо, часткове припинення дій військового стану наступило тоді, як основні закони військового стану були вже втілені в інші урядові постанови, закони і кодекси, наприклад, постанови про нелегальність страйків, заборона вуличних демонстрацій і розповсюдження підривної літератури.

Польські джерела говорять, що уряд проголосить селективну амнестію кільком сотням політичних в'язнів 22-го липня, в річницю створення комуністичного уряду в Польщі 38 років тому. В цей день також буде формально проголошене скасування військового стану. Але в Польщі панує загальна думка, що профспілка „Солідарність" залишиться поза законом, а її лідери за тюреминими ґратами.

Підпільні лідери „Солідарности" заявили, що: „Просто формальне скасування військового стану і амнестія в ніякому разі не припинять нашої діяльности".

СССР ДАВ НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РОЗЗБРОЄННЯ

Вашінґтон. — Совєтський Союз розширив і дещо змінив свою пропозицію відносно стратегічного озброєння, роблячи враження на Білий Дім, що Москва має намір „зрушити переговори вперед".

Добре поінформовані офіційні особи повідомили, що совєтська делеґація в Женеві роздала минулого тижня тексти нової пропозиції. Пропонується обмежити до 1,200 наземних і підводних ракет з багатьма боєголовками для кожної сторони і певну кількість стратегічних бомбардувальників, озброєних крилатими ракетами. Ракети з одною боєголовкою не входять в нову совєтську пропозицію.

Американські офіційні особи заявили, що ці цифри співпадають з попередньою совєтською пропозицією скорочення на одну четверту стратегічного арсеналу з обидвох сторін, і тим самим не вносять нічого нового у совєтську пропозицію. Але висуваючи вперед декілька нових другорядних обмежень при тій самій загальній межі, совєтська делеґація відкрила шлях для дальших серйозніших взаємоуступливих переговорів.

Речник Білого Дому Леррі Спікс у середу, 13-го липня, заявив репортерам: „Москва дала додаткову інформацію, основану на її пропозиції. Ми сподіваємося, що дана інформація, яку подала совєтська делеґація відносно своєї пропозиції, вказує на совєтський намір показати гнучкість, подібну до нашої, і зрушити переговори вперед".

Не зважаючи на цю нову совєтську пропозицію, обидві сторони все ще знаходяться далеко від погодженого числа великих наземних міжконтинентальних балістичних ракет, яке буде дозволено мати Совєтському Союзові. Наполягаючи на різкому зменшенні цих ракет, які відрізняються від систем середнього засягу, і які є предметом окремих переговорів, президент Роналд Реґен приділив особливу увагу цій проблемі.

Точніші обриси совєтської позиції, поданої минулого тижня, вкладаються в рамки угоди, опрацьованої 1979 року, тобто СОЛТ-2.

ЗАХІДНІ ПСИХІЯТРИ ЗАСУДЖУЮТЬ СССР

Відень, Австрія. — Конференція західніх психіятричних організацій, що відбувалася в тижні від 8-го до 14-го липня ц.р., гостро засудила Совєтський Союз за „надужиття психіятрії для політичних цілей".

Д-р Гаролд Вісоцкі, голова Американської психіятричної Асоціяції, який є також головою спеціяльного форуму конґресу Світової психіятричної асоціяції, заявив:

„У світовій громаді психіятрів політичний спротив та вільний вислів релігійного почування і приватних думок не уважаються психіятричними хворобами... Називати їх хворобами і вживати психіятричного лікування є збоченням нашої науки і нашої професії".

Справа вживання психіятрії як засіб покарання політичних дисидентів в Совєтському Союзі була обширно дискутована під час конґресу і загрожувала навіть розбиттям самого конґресу, бо деякі делеґати були проти того, щоб вносити політичні проблеми до наукової програми конґресу. Совєтський Союз, Чехо-Словаччина і Болгарія зрезиґнували з участи в конґресі, після того як представники шістьох західніх країн створили спеціяльний форум для обговорення справи надужиття психіятрії в СССР. Деякі промовці твердили, що в останніх кількох роках понад 200 осіб в СССР було запроторено до психіятричних шпиталів для „лікування", що фактично було надужиттям психіятрії, бо майже всі з тих насильно взятих осіб були визнані іншими лікарями за здорових людей.

У форумі взяли участь представники психіятричних асоціяцій Америки, Канади, Данії, Австралії, Нової Зеляндії і Великої Британії. В конґресі взяло участь 5,000 психіятрів з цілого світу.

У світі

АМЕРИКАНСЬКІ СОВЄТОЛОГИ тепер в більшості погоджуються, що совєтські чинники хочуть за всяку ціну зломити спротив академіка Андрея Сахарова. Останньою кісткою незгодою між ним і КҐБ був лист Сахарова до американських вчених, у якому він фактично підтримав президента Роналда Реґена у його намаганні дозброїти Америку, розбудувати систему ракет типу МХ і вмонтувати ракети середнього засягу Першінґ-2 і крилаті в країнах Західньої Европи. Знавці кажуть, що кремлівські лідери мають тепер достатньо матеріялу, щоб судити його за „зраду батьківщини і пропаґанду проти Совєтського Союзу".

ДОБРЕ ПОІНФОРМОВАНІ джерела повідомили з Москви в середу, 13-го липня, що в Совєтському Союзі розстріляли трьох летунів, які перевозили з Афганістану в домовинах убитих совєтських вояків кримські хутряні шкірки до Совєтського Союзу.

ЗІ СТОЛИЦІ ІТАЛІЇ Риму повідомили, що суддя Іляріо Мартелля, який проводить розслідування спроби вбити Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року, приїхав до Болгарії, щоб обговорити нові цікаві дані. Мартелля виїхав з Риму в понеділок і пробуде в Болгарії не менше тижня, заявили представники італійського суду. Несподівана подорож італійського судді наступила безпосередньо після того, як Меґмед Алі Аджа, який стріляв і поранив Папу, зробив свою першу відкриту заяву про те, що за спиною атентату стояли болгарська таємна служба і КҐБ.

ВИЗНАЧНІ СВІТОВІ психіятри на своїй конференції у Відні, Австрія, обговорювали в середу, 13-го липня, широко використовуване зловживання психіятрії в Совєтському Союзі і шляхи, як подіяти на Москву щоб вона припинила використовувати психіятрію як засіб покарання інакодумаючих. Голова американського комітету Об'єднання психіятрів проти зловживання психіятрією, цитуючи дані Міжнародної амнестії сказав, що в Совєтському Союзі від 1977 року 110 осіб перебувало в психіятричних установах з політичних причин.

РОБІТНИКИ, ПРОКЛАДАЮЧИ підземні лінії метро в Мехіко Сиιі натрапили на кістяк мамута. Хозе Марія Конде, речник громадської транспортаційної системи цього 16-мільйонового міста сказав, що кості мамута знайдено вперше, але під час прокладання інших підземних ліній були випадки знаходження історичних пам'яток з часів еспанського колоніяльного панування а також і з астецьких часів. Конде також заявив, що дослідники уважно стежать тепер за роботою підземного будівництва Найважливішою знахідкою вчені вважають викопання „головної святині", розкопки якої продовжуються. На станції метро Піно Суарез, знайдений вівтар залишили посередині підземної станції.

КИТАЙСЬКА ПРЕСА ЗА ОСТАННІ дні повна повідомлень про всенародну будову і укріплення гребель на китайських річках з метою уникнення розливу рік і повіней. В провінції Анґуї понад мільйон осіб день і ніч працюють над спорудженням і укріпленням водних загород. В цій провінції останнім часом загинуло від повені понад 270 осіб. Мільйони людей і мільйони акрів землі загрожені в нижній і середній течії китайської гігантської ріки Янтци, де рівень води піднявся на 11 футів вище тривожного рівня. Щонайменше сім провінцій в центральному, південному та східньому Китаї загрожені небувалими повенями.

ВВІЗ ЗЕРНА СОВЄТСЬКИМ СОЮЗОМ продовжуватиметься з огляду на постійні неврожаї совєтського сільського господарства. Але рівень ввозу коливається з року на рік. Рекордову кількість зерна ввіз Совєтський Союз в 1981 році — 46 мільйонів тонн. Минулого року СССР закупив за кордоном 33 мільйони тонн зерна. Совєтські офіційні джерела завжди звалюють вину на погоду: то літо було занадто сухе, іншим разом урожай вимок від надміру дощів. Буває і так, що урядовці забули, що вони минулорічний неврожай приписували посусі, говорять, що вже два чи три роки підряд постійні дощі знищили велику частину врожаю. Якби там не було, на таких великих просторах, які займає Совєтський Союз, неможлива погана погода в усіх місцях одночасно, а неврожай є одночасно на всій території і то багато років підряд.

В Америці

ДО ВАШІНҐТОНУ НА РОЗМОВИ в Державному департаменті прибув новий міністер закордонних справ Великобританії Джофрі Гов. Темою розмов будуть справи міжнародної політики, торгівлі, оборони тощо. Після зустрічі Гова з Полом Вокером, головою федеральної Ради валютних резерв, він зустрінеться з президентом Роналдом Реґеном, державним секретарем Джорджом Шулцом та іншими членами Уряду.

ПОНАД 17,000 АМЕРИКАНСЬКИХ вояків і приблизно 38,000 тонн різнородної зброї будуть перекинені повітряним і морським шляхами до Европи для участи в річних літніх маневрах військ Північно-Атлантійського Союзу (НАТО). Речник Пентаґону заявив у зв'язку з тією операцією, що масове перекинення вояків і зброї має на меті показати американську спроможність скоро і ефективно реаґувати у випадку справжньої загрози для Західньої Европи чи нападу на неї зі Сходу.

ІНЖЕНЕР-ЕЛЕКТРИК, ЯКИЙ ПЕРЕЖИВ пожежу на канадському пасажирському літаку, у якому загинуло 23 особи заявив конґресовій підкомісії, що літак лінії Ейр Канада не міг загорітися від цигарети. Скоріше мусіло наступити електричне спняття, заявив Рой Ґраббс з Даллес, Тексас, бо вогонь був дуже інтенсивний і скоро поширювався. На його думку запалена цигаретка не може спричинити такого вогню. Він погоджується з думкою, що на кожному літаку повинні бути вмонтовані сигнальні апарати проти вогню, бо це значно улегшило б евакуацію пасажирів і дало б змогу пілотам приземлити літак скоріше.

ПРИБЕРЕЖНА СТОРОЖА ЗСА врятувала 37 гаїтських нелеґальних еміґрантів, які на драинтивному човні хотіли нелеґально причалити до берегів Фльориди. Їхній перевантажений човен, набравши води під час розбурханого моря, почав затопати, але американські моряки своєчасно виловили усіх пасажирів і врятували їм життя. Човен знаходився 100 миль від берегів Гаїті і тому без допомоги прибережної сторожі ЗСА вони не пережили б катастрофи. Гаїтців передано іміґраційним чинникам, які повинні вирішити хто з них може залишитися в ЗСА, а кого треба буде відіслати до Гаїті.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ кажуть, що демократичні члени Палати Репрезентантів не будуть підтримувати усіх зголошених кандидатів на президента, бажаючи навіть покарати декого з них за „дезертацію" і співпрацю з республіканцями. Наприклад один з кандидатів сенатор Джан Ґленн, демократ з Огайо, намагався здобути підтримку в Конґресі, але йому пригадали, що він в 1981 році голосував разом з республіканцями у справі бюджету і зниження податків, запропонованих президентом Роналдом Реґеном. Деякі конґресмени навіть вимагали від сен. Дж. Ґленна, щоб він пояснив їм чому саме він рішився голосувати з республіканцями і що було правдивою причиною його „несубординації".

АМЕРИКАНСЬКА РОЗВІДЧА служба отримала інформації, що високі речники Совєтського Союзу ведуть тепер розмови з їхніми наставниками в Афганістані, обмірковуючи можливості закінення війни в тій країні і шукаючи способів виведення совєтської армії з тієї країни. Ходять поголоски, що прем'єр-міністер Індії Індіра Ґанді пропонувала Москві допомогу в тій справі, але настоювала на виведенні совєтського війська, бо на її думку війна в Афганістані ніколи не закінчиться при наявності закордонних армійських частин, але натомість прихильний до СССР уряд в тій країні міг би вдержатись власними силами, якщо буде вести помірковану політику чи перейде у табір невтральних держав, не пов'язаних з жадними політичниними чи військовими бльоками.

ЗА КУЛІСАМИ АФЛ-КІО — Американської федерації праці, Конґресу Індустріяльних організацій — найбільшої профспілки, ведеться тиха боротьба коли саме відбувати чергову конвенцію, щоб нею допомогти демократичному кандидатові на президента. Покищо тільки Волтер Мондейл є в добрих відносин з робітничими профспілками і хотівби, щоб АФЛ-КІО відбувало свою конвенцію якнайскоріше. Він навіть приватно у розмові з діячами профспілки шукав їхнього прилюдного визнання його одиноким кандидатом, але Лейн Киркленд, президент профспілки, категорично заявився проти такої практики. Джан Ґленн і Ален Кренстон натомість дораджують, щоб АФЛ-КІО пересунула конвенцію принаймні до грудня ц.р., бо, мовляв, час працює в їхню користь.

НОВИЙ СКАНДАЛ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінґтон. — Два члени Палати Репрезентантів, конґресмен Ґеррі Е. Стаддс, демократ з Массачусетс, і Даніел В. Крейн, республіканець з Іллиной, признались перед Комісією етики, що вони, не зважаючи на політичні обов'язки, провадили неморальне життя у Вашінґтоні. 46-річний самітній Ґ. Стаддс, признався, що він мав сексуальні зносини з 17-річним юнаком, який працює посланцем в Палаті Репрезентантів, і намагався на таке діло підмовити ще двох юнаків. Натомість 47-річний конґресмен Д. Крейн мав зносини із 17-річною дівчиною ще 1980 року.

Д. Крейн одружений і є батьком шістьох дітей. Стаддс натомість признався відкрито, перед своїми колеґами, що він гомосексуаліст і заявив кореспондентам, що він все ж таки надіється далі служити в Конґресі, принаймні до кінця його каденції. Даддс признався до аморального вчинку, але рівночасно заявив, що подія мала місце давно, отже сама справа перестаріла і особи, які були в цьому замішані напевно вже не працюють в Палаті Репрезентантів. Крейн, натомість, формально перепросив Комісію етики за погані вчинки, яких він допускався. „Я надіюся, що мою помилку зрозуміє дружина і діти, і що вони спроможуться на великодушне прощення".

Політичні спостерігачі і кореспонденти кажуть, що навіть у випадку, коли Комісія етики не ставитиме справу на усунення згаданих конґресменів з Палати Репрезентантів, то вже сам розголос в пресі перекреслить їхню політичну кар'єру.

З пожовклих листків

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

Понеділок, 23 січня 1933 р.

БОЛЬШЕВИКИ ЗМІНЯЮТЬ СПОСІБ ЗДИРАННЯ ЗБІЖА З СЕЛЯНСТВА

Будуть згори устанавлювати скількість збіжа, яке селяни повинні дати з кожної десятини

Москва (СССР). — З підписом радянського премієра-міністра Молотова та Сталіна оголошено новий декрет про збір з селянства продналогу. Дотепер продналог стягано з селян по кілька разів на рік, відповідно до потреб комуністичної влади. Селянство ніколи не знало, яку скількість збіжа воно має здати державі. На практиці було так, що в більшости селян забирано майже ввесь збір збіжа, а це привело до такої тяжкої харчової кризи в Росії.

Відповідно до нового декрету, влада має щорічно наперед обчислити, скільки вона хоче дістати для держави збіжа як податок, а потім має обчислити, скільки з кождої десятини селяни повинні платити державі. Здача збіжа має починатись при кінці листопада кождого року ратами, які установить влада. Пересічно продналог має виносити від 5 до 15 відсотків урожаю, відповідно до певних районів.

Крім того влада має намір дозволити селянству продавати своє збіжа на вільному ринку після того, як воно заплатить продналог. На тих, які не заплатять на час продналогу, буде накладатися сувора кара й кара на гривну. Хто не здасть на час, той буде змушений платити державі грішми за свій продналог по цінах на збіже, які будуть у той час на базарах.

НА УКРАЇНСЬКІЙ КУБАНІ СТРАШНИЙ ТЕРОР

Берлін (Німеччина). — Все населення Кубані жиє в страху. Тепер по всій Кубані працюють спеціяльні летючі відділи, які виловлюють „противників радянської влади, куркулів" та взагалі неспокійних і нелюбих радянській владі людей. Переводять масові арешти, розстріли й висилки на північ Росії та в сибірські тундри людей ріжного полу й віку.

Для висланих з Кубані людей большевики вибрали найгірші місця, які є відомі зі свого тяжкого клімату та з неможливих умовин праці. Населення називає потяги, якими везуть висланих, „потягами смерти". До тих потягів ніхто не може наблизитися, бо сторожа не допускає нікого, лише здалека чути плач та зойк.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1 25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Обережність президента Реґена

Хоча остання пресова конференція президента Реґена відбулася ще 29-го червня ц. р., отже досить давно, проте одна заторкнена там проблема не втратила своєї актуальности. Одна акредитована у Білому Домі журналістка поставила президентові Реґенові дуже розумний запит: Коли, мовляв, Президент сам запевняє, що експорт комуністичної революції загрожує не тільки одному Сальвадорові, але цілій Центральній Америці, і коли Президент твердить, що це загроза для безпеки самих З'єднаних Стейтів, „то чому він водночас запевняє, що ніколи" не вишле американської армії для знівечення цієї загрози. Президент Реґен з прикметним йому гумором і хистом відповідати на найскладніші запити, признав, що американський президент „ніколи не повинен вживати слова ніколи". Але тут же потвердив, що його Уряд не має в пляні висилати туди війська, бо це, мовляв, у першу чергу внутрішня справа Центральної Америки і ні одна тамошня країна (Сальвадор чи Ґватемаля) не просила Америки такої збройної інтервенції.

Відповідь президента Реґена формально правильна. Але по суті насуває деякі сумніви. Хоча американський демократично-ліберальний світ патологічно хворіє хворобою страху перед „повторенням В'єтнаму" і засадничо противиться висиланню американських вояків поза кордони ЗСА, проте ніхто не може заперечити, що постання зараз за кордонами ЗСА нових комуністичних країн, які зараз же наче автоматично стали б мілітарними базами совєтської імперії, це була б безпосередня загроза для Америки. Коли ввесь світ — і щораз більше самих американців — дивуються, чому Америка терпить під своїм боком комуністичну Кубу, льояльно дотримуючись зобов'язання Джана Кеннеді з часу так званої „ракетної кризи" з жовтня 1962 року, що ЗСА в заміну за відкликання совєтських ракет з Куби не переводитиме збройної інтервенції проти режиму Фіделя Кастра — від того часу режим Кастра і сам Кремль допустилися супроти Америки стільки провокацій, що можна було те зобов'язання Джана Кеннеді анулювати. Адже такою провокацією є перебування на Кубі однієї цілої бриґади совєтської армії на чолі, яка вишколює кубинців, що їх висилається для експорту комунізму також на африканський континент. Такою провокацією є перебування на території Нікараґуа кубинських старшин і підстаршин, які вишколюють комуністичних партизанів для комунізування сусідніх країн Центральної Америки. Америка боїться вибуху третьої світової війни. Ніхто її не хоче і не хоче її також Кремль. І дуже сумнівно, чи СССР розпочав би таку нову велику війну в обороні далекої Куби.

Брак відваги в американській закордонній політиці пімстився вже в минулому. Сам Д. Д. Айзенгавер виправдувався проти закиду, чому він зберігав невтральність у 1956 році, коли вибухло повстання на Мадярщині за Імре Надя і тамошні борці за свободу апелювали до вільного світу,щоб той поспішив їм з допомогою. Ті, які знали і знають психіку большевицьких лідерів краще за американських державних мужів (особливо лібералів типу Аверелла Гарримана, Едварда Кеннеді, чи Джорджа Кеннана), були і є переконані, що пересунення тоді з Німеччини під австрійсько-мадярським кордоном двох американських дивізій зупинило б Москву перед висилкою танкової експедиції, яка здавила мадярське повстання з активною допомогою від тодішнього совєтського амбасадора у Будапешті, теперішнього володаря Кремля Юрія Андропова. Той сам страх перед викликанням нової великої війни зупиняє Америку, особливо її конґрес, перед висилкою на Близький Схід такого збройного континґенту, який зламав би однаково егоцентричну впертість ізраїльського прем'єра Менахема Беґіна, як імперіялістичний, підтримуваний Москвою,апетит Сирії.

Закордонна політика не керується симпатією чи антипатією, — єдиним критерієм закордонної політики є доцільність. Наставлення на мир — правильне, але й нема закордонної політики, яка не була б також відважною. Трусливість і занадто велика обережність є заохотою для ворога. Знає про це особливо Роналд Реґен. І тому його заяву, що ЗСА „ніколи" не вишлють свого війська, для оборони Центральної Америки проти перетворення її у ворожу для Америки базу треба вважати радше за тактику. Треба приготовляти американський народ психологічно для того моменту, коли ЗСА будуть примушені вислати туди своє військо,і щоби вжити всіх засобів для зліквідування цього чиряка на тілі Америки, яким є комуністична Куба.

Іван Кедрин

НЕЛЬОЯЛЬНІ ЖУРНАЛІСТИ

У кожній професії, почавши від шевства, столярства і кравецтва та скінчивши на атомовій енерґії і електроніці, є фахівці високої кляси і є партачі. Ті або інші є між адвокатами, лікарями й інженерами та ті або інші є між журналістами, особливо відколи журналістику зараховано як окремий факультет у різних високих школах. І кожну професію, яка вимагає чи то тільки фізичної сили чи високої освіти — виконують люди, з усіма прикметними людині прикметами і хибами. Є люди чесні, прооолінійні, праведні, такі, які рахуються з конечністю триматися у своїй професії певних засад етики, — є люди, які свій егоцентризм, задивлення у свою кар'єру чи свій грошовий заробіток сполучають з маккіявельським принципом „всі засоби добрі, які ведуть до цілі". Маємо на кожному кроці приклади на вищесказане — у стиці з виконавцями різних професій. Маємо цей досвід також у ділянці журналістики, читаючи рідну й чужомовну пресу. Маємо докази вищесказаного на щораз -нових подіях рідного і американського громадсько-політичного життя.

Від кількох тижнів американська преса — газети і журнали — повні вісток про нову аферу у Вашінґтоні, яка сама собою дрібна, нікудишня, політично безвартна, та яку проте несовісні журналісти й керовані партійницьким фанатизмом діячі роздувають, стараючись штучно створити скандал, який пошкодив би Роналдові Реґенові у публічній опінії і тим самим поменшив його шанси перевибору в нових президентських виборах. Річ ось у чому:

Акредитований у Білому Домі репортер тижневика „Тайм", Лоренс Баррет, видав книжку, що стосувалася останніх президентських виборів, п. з. „Гра з історією". Там він згадав про кількасот інформаційних листків, написаних різними дорадниками колишнього президента Джіммі Картера, призначених для підготови Картера до публічної дебати зі суперницьким кандидатом на президента, Роналдом Реґеном. Ці листки, — писав він, — дісталися в руки республіканських дорадників Реґена і ніби допомогли йому у тій дебаті, бо Реґен ніби знав згори, що говоритиме Картер і міг підготовитися до репліки. А ця прилюдна, передавана через радіо-телевізію дебата між Картером і Реґеном відбулася 28-го жовтня 1980 року. Але на пресовій конференції Реґена 29-го червня 1983 року, — як стверджує той сам „Тайм" з 11-го липня 1983 року,- було аж шість запитів у цій справі: чи президент Реґен знав про ці інформаційні записки Картера, — чи він ними покористувався у своїй дебаті з Картером, — чи він знає, хто з його теперішнього штабу Білого Дому чи інших його дорадників мав ці записки, — як вони дісталися до рук Республіканського виборчого комітету і тп. Слухачі й глядачі цієї пресової конференції, передаваної через радіотелевізійні станції, зразу мусіли віднести враження, що даним журналістам ідеться про те, щоб президента Реґена „загнати в кут", щоби поставити його в очах американського і чужинецького світу в некорисному світлі, що ось, мовляв, Реґен користувався у своїй виборчій кампанії неетичними засобами. Хоч Президент зараз на перший поставлений йому в цій справі запит заявив, що він про існування таких інформаційних записок Картера не знав, на очі їх не бачив і довідався про них щойно тепер з преси, і хоч він заявив, що доручив Секретаріятові справедливости перевести докладне слідство щодо всіх подробиць цієї справи, кілька журналістів раз-у-раз верталися до цієї справи.

Деякі американські газети далі вертаються до цієї теми, вже після того, як Секретаріят справедливости повідомив, що передав всю справу ФБІ, щоб воно розслідило, хто з Демократичної партії передав ці матеріяли республіканським діячам і чому саме і яка доля цих матеріялів. Деякі журналісти далі тримаються цієї теми навіть тоді, коли президент Реґен заявив, що він доручив всім членам штабу Білого Дому та всім дорадникам, колишнім і теперішнім, виявити слідчим від ФБІ все, що вони у цій справі знають. Навіть ще тоді справа не сходить із сторінок газет, коли Президент несподівано зайшов до кімнати журналістів у Білому Домі і потвердив коротким „так", він покарає тих членів штабу Білого Дому чи інших своїх дорадників, коли ФБІ ствердить, що вони тут будь-чим провинилися.

Передавати довірочні матеріяли своєї партії іншій суперницькій партії за гроші чи з пімсти або якихсь інших мотивів — неетично. Так само неетично користуватися такими матеріялами суперницькою партією. Але вже найбільш неетично роздувати дрібну по суті справу до розмірів якогось скандалу та свідомо старатися підривати авторитет Президента своєї батьківщини, загроженої ворожою імперією, виключно тільки для сенсації і для зискання собі признання від свого хлібодавця-видавця газети чи журналу, за його „відвагу" — напаствувати Президента докучливими і злобними закидами. Льояльність повинна існувати в усіх ділянках приватного професійного і громадсько-політичного життя. Коли сам голова Демократичної більшости в Палаті Репрезентантів Томас О'Нілл, рішучий противник Реґена у справах бюджету й економічної та військової політики, публічно заявив, що у президентських виборах три ро-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про поворот додому

Колись, в перших роках нашого приїзду на американську землю, ми усі постійно говорили про поворот додому, як про щось дуже реальне і скоре.

Після якогось часу ми вже не розпочинали кожної розмови від слів: „Як вернемося додому", а зате при всіх можливих нагодах побажань з приводу свят, чи родинних річниць додавали неодмінно крім щастя і здоров'я ще і бажання „щоб ми скоро вернулися додому".

Минуло ще декілька років і з побажань відпало слово „скоро", а далі запестали взагалі таке бажати.

Сьогодні про поворот додому вже майже ніхто не говорить. Ті, що найбільше того хотіли, перенеслися в інший світ і може десь їхні душі кружляють тепер над рідними стріхами. Ті, що залишили Україну малими дітьми старіються та вже самі не вірять в те, що доживуть повороту туди, а і сумніваються чи,коли зайшла б така можливість, вони дуже поспішали б вертатися в Україну.

Для молодого покоління, народженого вже тут, цей поворот додому, означає зовсім щось інше, відмінне, та ніяк не пов'язане з Україною. Для них він однозначний із відвідинами родинного дому в тому чи іншому місті Америки, чи іншої прибраної батьківщини.

Недавно мали ми нагоду говорити із представниками української громади з далекого заходу Канади. І саме в цій розмові ми порушили проблему розуміння рідного дому у нашого молодого покоління.

„Бачите, коли українці-канадці третього покоління говорять про поворот додому, тоді вони мають на думці це рідне село в Канаді, де їхні діди чи прадіди поселилися як піонери, управляли землю, будували церкви, жили і вмирали. Це є для них цей дім, про який вони думають і за яким тужать", — каже нам наш гість з Альберти. — "а ваші діти куди повертаються? До Ню Йорку? Філядельфії? Чикаго? Яке може бути їхнє пов'язання і коріння у тих великих містах, де батьки зміняли не одне мешкання, а населення перепливає як вода?

Не можемо не признати слушности нашому співрозмовникові, але його слова викликають багато думок, питань, а то і смутку.

І як тут втримати при українстві ту частину нашої молоді без коріння, як заступити їм те, чого не мають?

Пригадується книжка Романа Ільницького „Призначення українців в Америці", в якій автор ще у 1965 році висунув ідею, що всі ми, українці, повинні б поселитися в західній частині Канади. А може треба було дійсно,ради наших дітей,так зробити?

О-КА

Іван Я. Хамуляк

„МИ БУЛИ Б НІКОЛИ НЕ ПОВІРИЛИ..."

„Ми були б ніколи не повірили з початком 1960 років, що стільки людей, українських патріотів,заанґажується в акціях оборони людських (а це рівнозначне із національними) прав з кінцем 1970 та початком 1980 років в Україні". Такою приблизно була завваґа д-ра Мирослава Прокопа на його доповіді в Товаристві Українських Інженерів Америки, Відділ Ню Джерзі. Значить, ніхто не був і не є в змозі передбачити самооборонних форм й акції українського народу в обличчі менше або більше сконцентрованої офензиви керівників русифікації України. Що сьогодні ця офензива є великого, всеохоплюючого маштабу, то відносно цього немає найменшого сумніву. Починаючи від садочків, почерез різні трюки в шкільному віці, а кінчаючи на різних рафінованих штучках у дальшому вихованні громадян в напрямі осягнення „злиття націй", теперішній режим СССР пробує кидати в офензиву всі доступні засоби, щоб нищити все неросійське, в тому числі й все українське.

Звичайно кожна акція породжує реакцію, що очевидно діється і в сьогоднішньому СССР.

Ми маємо змогу про ті різні русифікаційні акції читати в совєтській пресі, або чути про них на різних зібраннях тут. Однак ми маємо мало відомостей про дії і засоби боротьби неросійських народів що протиставляться цій диявольській акції російського імперіялістичного центру. А що вони є і діють, то немає найменшого сумніву. Ця боротьба є серед балтицьких і азійських народів, є вона і в Україні і в Білорусі.

Тому мав сенс запит одного із присутніх, чи само з'ясовування русифікаційних акцій у СССР сьогодні покриває усю правду про СССР в теперішньому часі. Не стараючись шукати за різними протилежними тій акції фактами, а вони є і діють, ми можемо створювати якщо не безнадійне, то принайменше пригноблююче враження серед нас, що аж ніяк не повинно бути нашою ціллю тут на поселеннях. Наші доповідачі чи автори різних статтей у пресі повинні старатися давати повний, не односторонній образ дійсности. Прелеґент д-р М. Прокоп з такою інтерпретацією вповні погоджувався і думаю, що ми всі теж повинні б те робити. Іноді, читаючи деякі статті на ці теми, виглядає, що деякі автори хочуть передати ті проблеми, не застановляючись, що їхнє представлення справи, взявши до уваги перспективу часу, може принести і шкоду.

Український національний організм — відпорний, він має теж чимало досвідів в історії як протидіяти різним денаціоналізаційним заходам наших окупантів. Суть у цьому, щоб в якомусь місці нашої історичної дійсности ми перестали бути взагалі тим експериментальним об'єктом для когось і для себе, але стали нарешті рівним серед рівних, і в тому дусі почали привикати діяти і в Україні і поза нею.

У тому контексті надмірне наголошування про русифікацію, не балянсуючи його інформаціями про антирусифікаційні заходи нашого народу, творить лише ґрунт для думки, що наш народ є в постійній дефензиві; він тільки бороняться, а ніколи не наступає. І тут ми, звичайно, несвідомо затрачаємо самих себе; в нас почування, що ми є лише предметом, а ніколи підметом.

„Тавро неволі", над яким сьогодні дискутується, не є вислідом неволі, неволя є вислідом нашої неспроможности почуватися і діяти психологічно і фактично як рівнорядна людина. В тому сенсі серйозна дискусія може багато допомогти і варто її вести. Автор цих рядків є склонний, підтримувати ідею перевиховування і то якнайшвидше і дуже інтенсивно в тому саме дусі. Треба бути більше агресивним, сильніше стреміти до опанування свого довкілля, а не чекати, аж хтось схоче нам накидувати своє „панування". Ми люди старших поколінь — вже багато не змінимося, але люди молодших і прийдешніх поколінь мають час і велику потребу скинути „тавро неволі" і в ту неволю ніколи себе не заганяти, ніколи в свою духову структуру „тавра неволі" не допускати.

Ми повинні говорити, писати і дискутувати про русифікацію, щоб цим освідомлювати нас унутрі і наше оточення про нищення росіянами неросійських культур. Але на цьому не повинно закінчитись — в нас ще інше завдання: бачити самим повний образ дійсности, а в першу чергу те, що робили і роблять неросійські народи в боротьбі з русифікаційними акціями росіян і їхніх помічників, серед яких не бракує і наших земляків, естонців, литовців, латишів чи осіб іншої національности в С-ССР.

Це не докір тим, хто може перетягає струну в один бік, це лише вислів свобідної думки, щоб діяти, не поширюючи дефетизму, часто зовсім несвідомо. Завдаймо собі труду і спробуймо балянсувати ці проблеми різними інформаціями з різних аспектів.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

На виставці Пельца і ще раз Никифора

Лемківський маляр-примітивіст Никифор (Дровняк) нині став дійсно популярним не лиш серед світових, але й (трохи спізнено) — серед українських мистецтволюбів. Зараз же після успішної виставки його малюнків із збірки покійного Вадима Лесича в розкішних залях Українського Інституту Америки, відбулася друга виставка його картин із збірки Степана Пельца, в дещо скромнішому приміщенні Об'єднання Українських Мистців в будинку ОУВФ у Ню Йорку.

Степан Пельц — один із найбільш заслужених піонерів української лемківської організації в ЗСА, а його збірка Никифорових малюнків чи не багатша ще від збірки показаної в УІА. Але нас особливо зацікавило те, що й сам Пельц, ідучи за слідом Черчілля, останніми роками, вже не молодою людиною почав малювати — і виставка його власної творчости була приміщена в другій залі, зараз поруч Никифора. Ми оглянули її першою. Малюнки Пельца, подібно як Никифора, витримані в стилі „наївного мистецтва", але в них ніяк не видно свідомого наслідуваня великого примітивіста з Криниці, вони радше наближені до американських „наївних мистців", наприклад, „бабусі Мозес", а з наших власних трохи нагадують деякі малюнки Слави Сурмач. Кольорит у них лагідний, рисунок упевнений (хоч із свідомим занедбанням перспективи), загальне враження, як у більшості „наївних мистців" погідне, радісне. Але Пельц при тому не самим тільки мистецтвом цікавиться. Деякі його рисунки відтворюють трагічну тематику лемківські хати, спалені людово-польськими карателями, разом із невинними їх мешканцями. Він і показує і давні листи — власну його кореспонденцію з Україною, з часу, коли можна було менш більш вільно переписуватись і пожертви слати.

Переходимо до другої залі до виставки Никифорової творчости. Вона тут ще захопливіша, ніж та, що я оглядав недавно на виставці в УІА. На цих малюнках неграмотного, півглухонімого „примітива" видно найсправжнішу іскру ґенія, яка захоплює і разом наче приголомшує вас. Не даром усесвітня мистецька критика й публіка з таким ентузіязмом сприйняли Никифорове мистецтво.

А чи не варто було б у Ню Йорку показати разом обидві Никифорові збірки Лесича і Пельца — і запросити на них чужинців? Вони ж такої багатої його виставки мабуть ще не бачили?

Орп

Марія Гарасевич

СВІТЛАНА КУЗЬМЕНКО

Світлана Кузьменко належить до молодшого покоління українських письменників на еміґрації — це вже більше письменники двох культур, а не двох світів. Народилась на Чернігівщині в родині інтеліґентів — батько юрист, мати педагог. З України виїхала 15-літньою дівчиною. Середню освіту здобула в Німеччині. Студіювала літературу у вищій школі. Працює в бібліотеці Торонтонського університету.

Літературну творчість почала в Канаді. Перший її твір був надрукований 1962 року у „Нових Днях" — поема „Навесні полями". До цього часу видала дві книжечки для дітей — „Івасик та його абетка" 1974 року й „Півникова пригода" 1981 року, збірку оповідань „Новоталалаївські рефлексії" 1976 року, та збірку поезій „Вічний проростень" 1981 року. Не всі її твори зібрані у виданих книжках. Чимало надруковано в різних журналах та часописах, а дещо ще не надруковано. С. Кузьменко також перекладає з чужих мов. Бере активну участь у літературних конкурсах і майже всі надіслані нею на конкурс книжки, чи окремі твори, отримали нагороду, або відзначення. Коли мова йде про найбільший з них, а це — Літературний Конкурс Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка, то С. Кузьменко була відзначена два рази підряд: на 5-му конкурсі 1978 року за збірку оповідань „Новоталалаївські рефлексії", а на 6-му конкурсі 1982 року — за обидві надіслані книжки в різних жанрах: в поезії „Вічний проростень" та в літературі для дітей „Півникова пригода".

Не зважаючи на різноманітність творчости С. Кузьменко, вона більш відома у жанрі поезії, бо якраз поезія для неї найприродніша. Це в позитивний спосіб позначилося на її книжечках для дітей, де авторка застосовує віршування, чи то лише риму, як засіб легкого, майже колисково-пісенного оповідання і змалювання образу, дії. Вона осягає поставлену перед собою мету: лагідним словом навчати й повчати дітей, а не лише розважати. Висока культура мови щоденної, розповідної, ніжність, добротливість, теплота й материнська любов випромінь овують з цих книжечок. Здається, що вони написані не за кордоном, а в Україні, скільки в них глибоко народного материнського чуття до дітей, як до своїх рідних та лагідного затишку українського домашнього вогнища.

Доповнюють і збагачують зміст книжечки артистичні ілюстрації мистця Мирона Левицького. Виконання й передання малюнком змісту захоплюючі. Малюнки повні життя, дії, звуку, почуття. Так у „Півниковій пригоді" людське втілено у світ свійської птиці: опіка, непослух, здивування, розгубленість, сльози й радість.

Кожна з двох книжечок інакша і кожна дуже корисна для навчання та виховання дітей, а особливо для прищеплення дитині відмалечку гарної, чистої української мови.

Збірку оповідань „Новоталалаївські рефлексії" авторка починає вступним нарисом у м'якому гумористичному стилі. І хоч у нім зазначено, що місто Нова Талалаївка знаходиться в південній Каліфорнії, ми відразу ж пізнаємо, що це наша пересічна українська громада на еміґрації в Америці чи Канаді з її своєрідним окремішнім життям, яке має і свої власні специфічні проблеми, або з повною інтенсивністю створює їх штучно.

„Нова Талалаївка була одним із найпатріотичніших міст, яке мені довелося бачити на своєму віку.

Кожний причетний до обраного собі товариства, спілки чи об'єднання завжди був щиро переконаний не лише у важливості свого товариства, але і в його значній перевазі над усіма іншими, хоч, дивлячись об'єктивно, вони були подібні одне з одним, як близнята". (стор. 6)

Оригінальність задуму — пов'язати окремі оповідання українською еміґраційною громадою і її членами, в Новій Талалаївці, дотримана до кінця добре.

В оповіданнях насвітлюються різні прояви в нашому середовищі, (інколи досить дивовижні), химерну гру долі, що переставила людей відразу у програну позицію, як незугарний грач на шахівниці. Химерність долі, чи може жорстокість реальности: „колишній професор клясичних мов у старокраєвому університеті" опинився витирачем склянок у ресторані в Ню Йорку. Він мріє про пенсію, щоб знову зайнятися науковою працею. Його учень з таборової гімназії, що насильно вчився, на всякий випадок, в Америці не лише стає мільйонером, доробившись на торгівлі, але й „докторантом", якого на превелике здивування професора, садять у президію на науковій сесії в Новій Талалаївці. („Науковий відступ"). Тут порушено одне із сумних, а подекуди й трагічних явищ еміграції, як і анормальність її середовища.

Одне з найкращих оповідань „Віднайдений скарб" має у своїй основі злободенну тему непотрібної денаціоналізації, втеча від себе, як засобу „вибитися у пани", і — противага до цього — збереження свого національного й родинного кореня, як твердого ґрунту. На ньому людина зростає в самопошані національній та особистій, черпає з нього все необхідне, щоб здобути своє тривке місце під сонцем у всіх професіях і на всіх суспільних щаблях. Родинний корінь — це скарб: „...прізвища міняти не треба, і без масонської льожі можна обійтися, щоб стати справжнім паном" — це каже дід Макогон, великий рід якого дав Канаді різних професіоналістів, науковців, послів до парляменту, підприємців і фармерів. „Старий Макогін тішиться, що не всі покинули працю на землі; на його думку, це — одне з найшляхетніших людських зайнять".

В інших оповіданнях, як наприклад „Пригода з мільйоном долярів", „Проєкт з ділянки психології" життя даної країни, його парадокси входять у нашу родину як природний складник, бо вона стала вже невід'ємною частиною цілого суспільства у державі свого поселення. Письменниця звучить непереконливо у першому оповіданні, але в другому — вив'язалася з обраної теми добре.

Люди, про яких оповідає письменник, чи дійові особи — це українці першої й другої еміґрації, або вже тут роджені. Ми лише інколи знаємо, звідки вони походять, але це й немає ніякого значення. Письменницю цікавить якась проблема, явище, прояв, часом поведінка людини супроти людини й вона це насвітлює, не роблячи своїх висновків. Висновки лишає для читача і якраз тому люди, про яких оповідає, не мають гострого неґативного чи позитивного забарвлення — вони люди з такими чи іншими прикметами. І хоч письменниця кидає досить світла на неґативи, вона лишається завжди лагідною.

(Продовження на ст. 3)

Є вже перші марки 100-ліття хрищення України

Не знаємо, чи комітет, що має підготовити врочисте відзначення всією нашою спільнотою у вільному світі рокового Ювілею 1000-ліття хрищення України, має у своєму пляні видати пропам'ятні з цього приводу марки, яких будуть шукати теперішні і ще більш майбутні українці-філателісти, але перші такі марки є вже на ринку. Честь видання їх, — першого такого і зразково-оформленого, — припала не згаданому комітетові. Метке випуском своїх поважних, наукових і літературних книжок, святкових карток та вже раніше цілої низки пропам'ятних марок з різних нагод, — у тому й прекрасної в 400-ліття Острозької Біблії, — вінніпеґське Товариство „Волинь" при співпраці Інституту Дослідів Волині закріпило ювілейне 1000-ліття трьома новими марками.

Марки 1000-ліття хрищення України, видання Т-ва „Волинь", будуть рідкісні насамперед своїм вельми-обмеженим тиражем, — кошти їх були поважні і тому надруковано їх у двох аркушиках, кожний всього по 200 штук. Вигляд марок оформив відомий наш мистець-маляр Ростислав Глувко, що живе від 1947 року в Англії, (зробивши до неї шлях з України через Казахстан та Близький Схід), з високими студіями в Мистецькому коледжі Гамерсмита в Лондоні, зі спеціяльністю в іконі та темпері. Свіжий і здисциплінований мистець Р. Глувко довгі роки ілюстрував видання українців Великої Британії; в Канаді й ЗСА знаний він зі своїх культурних іконним стилем оформлених обкладинок (між іншими, „Армія без держави", от.Т. Бульби-Боровця та „Вітер з Волині" М. Подворняка), карток та марок (теж згадана вже у 400-ліття Острозької Бібії).

Перші марки 1000-ліття мають зразкові написи й дати тієї події по-українськи й англійськи і на них є відомий київський пам'ятник Рівноапостольського князя Володимира Великого: на синьо-чорній — постать Володимира на тлі гранатового хреста, на двох інших — червоно-фіолетно-жовтих — горішня частина пам'ятника в Києві, а на третій — постать князя з пам'ятника в іншому оформленні, обі постаті на тлі сходу сонця. Аркушики мають по шість марок — перший шість синіх, а другий по три триколірних з постаттю з пам'ятника. Над ними — більший напис „Тисячоліття хрищення Руси-України" і внизу — установи-видавці. Цілість прекрасна, репрезентативна, варта уваги і придбання.

Признання для Т-ва „Волинь" та Інституту Дослідів Волині; замовляйте марки (акрушик 1.50 дол.) у голови Т-ва „Волинь": І. Онуфрійчук, 455 Бурровс авеню, Вінніпеґ, Ман., R2W — 2A2.

(ак)

Комітет при Українській Католицькій Церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й.

запрошує всіх на

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК

в неділю, 31-го липня ц. р. на площі оселі Верховина

СМАЧНІ ПОТРАВИ, НАПИТКИ, ВИГРАШІ.

Початок о год. 1-ій по пол.

КОМІТЕТ

На будинок репрезентативного Українського Музею

$100

5-та листа — 30-го червня 1983 р.

ПОЖЕРТВИ НА БУДИНОК УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

1,250 дол. — Н. Н.;
по 1,000 дол. — Іванна і Степан Рожанковські, Клявдія Салук, Володимир Сушків;
по 500 дол. — Олександер Кібюк (в світлу пам'ять своєї дружини Стефанії), 62-ий Відділ СУА;
285 дол. — дорівняльний фонд від Травелерс до пожертви д-р Софії Сивак
250 дол. — Зенон Михайлевський;
150 дол. — Люба і д-р Мирослав Прокопи;
по 100 дол. — Стефанія і Роман Цегельські, Валентина і Василь Якимчуки, Наталія і Волтер Клапіщаки, Ірена і Ярослав Куровицькі, проф. Іванна і д-р Олег Ратичі, Марія Савицька, Окружна Управа СУА — Чикаґо, Окружний Комітет УНСоюзу — Перт Амбой, Н. Дж.;
84 дол. — Оксана Іліяшенко;
по 50 дол. — Лідія і Володимир Гладкі, Ольга і Мирон Гнатейки, д-р Христина і д-р Юрій Мачейдо, Надія і д-р Зенон Матківські, Франсес і Волтер Назаревичі, Оксана Рак, Анна і Володимир Раки, Іванна і Євген Сумики, Лідія і Карль Вайдель, Ольга і Теодозій Зазуля;
по 30 дол. — Марія і Роман Кобринські, Петро Саляк;
по 25 дол. — Оксана Байко, Оксана і Богдан Богославці, Юрій Бульбенко, Татяна Бутович, д-р Осип Данко, Марія Даниш, Надія Данилюк, Людмила і Петро Дармограї, Іванна Джус, Рома і Андрій Гадзевичі, Роман Ільницький, Марта Ярош, Олена Качала, д-р Володимир Коропей, Ольга Руденська, д-р Софія і д-р Богдан Шебунчаки, Марія Шуст, Юлія Сквіртнянська, Роман Волчук, Дороті Вилдер, Всеволод Онишкевич;
по 20 дол. — Ольга Дибик, Лідія і Дамян Ґечі, Євгенія Єнсен Мирослава і д-р Денис Стахові, Ярослава Яросевич;
по 10 дол. —Марія О. Бачинська, д-р Томас Конте, Л. Лиман Анна Шапіро.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ **„Українського Тижневика"** ☐ **„Веселки"** ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

На зміну адреси проситься ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

Світлана Кузьменко

(Продовження зі стор. 2)

С. Кузьменко

Читаючи, більше усміхаєшся разом з нею, а не обурюєшся. Весь її стиль витриманий в добротливій розповіді з гумористичним забарвленням.

С. Кузьменко спостережливий, добрий оповідач. Її розповідь іде плавно, збудована прозоро, оповідає із замилуванням гарною розмовною мовою без поетичности. Вона не заглиблюється ні в душу, ні у психіку людини, а навіть у її настрої чи переживання. Читач сам розуміє й відчуває душевний стан, характер даної людини.

Найсильніше виявляє себе С. Кузьменко в поезії. Її поетична творчість невелика — вона зібрана у книжці "Вічний проростень," виданій у Канаді, нараховує 60 сторінок, обкладинка М. Левицького.

С. Кузьменко — дружина покійного відомого поета Бориса Олександрова, формувалася під його впливом. Ми знайдемо це у її філософському сприйманні життя й смерти, у розумінні вічности людини, ми знайдемо це і в самій її поетиці. Але в неї нема жадного наслідування Б. Олександрова. Її поезія оригінальна, цікава тематично й особлива своїм криштально прозорим поетичним висловом і відзначається, перш за все, гарною артистичністю і непересічною глибиною думки. Вся вона заслухана у внутрішній світ своєї душі та своє філософське сприйняття великого універсального буття. У цьому відношенні цікавий її вірш „Мати" — вічний образ, вічна тема в поетичних творах у неї звучить по-новому, охоплюючи все людство і саме життя:

І хто, крім Бога, має більшу силу
Тримати людство на оцій землі (...)
І що без Тебе з кожного зусилля,
Усіх здобуть і чарівних ідей.
Як Ти майбутности найперша сила.
Таж без Тебе й не було б людей.

(стор. 51)

Зовнішній світ як пейзаж, (урбаністичний, природи), її не цікавить взагалі. Він входить в її поетичну творчість сильним рефлективним елементом, що хвилює почуття, породжує думку, тривожить душу, єднає те, що ми звикли називати минулим і сучасним, чи з гостро відчутим „тепер", у єдине, яке ніколи не переривається — у безконечність, або звучить в унісон з її настроєм і душевним станом. Особливо позначена рефлективність на поезіях, присвячених Борисові Олександрову — це її любовна лірика вщерть виповнена прекрасним, світлим, глибоким почуттям. У ній біль і сум втрати мужа, друга, батька, коханого, але в нім щастя й любов — любов, що не знає смерти. Життєва філософія С. Кузьменко оптимістична. Є щось у ній могутнє, хоч висловлене ще несміло. Вона вірить у вічність людини, а вічність закладена у „єднанні з усім життям, що лине біля нас". Сама ж людина вибирає свій шлях, свої дороги:

„Дороги, дороги, дороги —
Тільки стань на життєвий поріг.
Котру візьмеш собі під ноги?
Котра ляже тобі до ніг?"

(„Дороги" стор. 30)

Через її поезію проходить елемент величного, породжений цілим комлексом її внутрішнього світу: поглядами на суть життя і людини як вислову самого життя та його якости. В цілому ж поезія Світлани Кузьменко глибока, настроєва, щира, хвилююча, елегійна тепло лірична. Вона, її поезія, як вічна жінка на безкраєму полі життя із досвідом печального й величного, лиш радість з нього хтось забрав, чи десь за обрієм сильнішого у цьому світі розчиняється в його просторі. Оцей образ мені підказує невід'ємне звучання у ній якоїсь абсолютної любови до людини, життя, навіки закарбованої у пам'яті, у серці далекої України, хоч безпосередньо про це ніде не сказано. Національно виростає творчість С. Кузьменко з глибокого українського кореня, як мовно так і народною життєвою мудрістю — зрівноваженою у своїй вічній правді.

Саме зрівноваженість характерна для неї і домінує навіть у висловленні найбільшого душевного болю, у порушенні теми крайньо трагічної у „Присвяті". Так немов трагедія всього народу скам'яніла докором і невірогідним питанням у майбутні віки.

„Чи можливе?! Чи таке можливе?!
Чи колись повірить чоловік:
Щоб родючі українські ниви
Народили 33-ій рік?

Безпосередність розповіді, реалістичність змальованих картин і подій, наголошення правди й типовости робить цей вірш помітним у нашій поезії.

Останні, ще не друковані поезії С. Кузьменко набирають відмінного характеру. Вони більші розміром з посиленим національним звучанням. Поетеса виростає й мужніє. На мою думку, наступна збірка значно відрізнятиметься від першої, але поезія С. Кузьменко буде завжди з глибини душі.

Нельояльні...

(Продовження зі ст. 2)

ки тому Демократична партія мала такого слабого і — непопулярного кандидата (Джіммі Картера), що вона мусить програти без уваги на всякі публічні дебати з Реґеном, то це повинно би прохолодити гарячі голови журналістів опозиційної демократичної преси, щоб вони не робили з мухи слона і не старалися творити штучно новий якийсь „Вотерґейт" для підірвання поваги Роналда Реґена.

Можна було вичитати розумний коментар, що це діється тому, що тепер „огірковий сезон" і газети розпачливо вишукують все, що пахне сенсацією. Але при всьому відомому сенсаціоналізмі американської преси — ця теперішня кампанія довкола політично безвартних інформаційних передвиборчих матеріялів Джіммі Картера таки переступає межі дозволеного в „огірковому сезоні" і кидає погане світло на несовісних ловців неіснуючих сенсацій.

У Гантері відкрилася 20-та виставка картин Е. Козака й синів

Гантер, Н. Й. (І.Д.). — Власниця мотелю „Ксеня" (Кобзярівка) Оля Кобзяр відкрила ввечорі 2-го липня 20-ту виставку Ека і його синів, Юрія й Яреми, при виповненій добірною публікою залі. Були гості з далеких сторін, навіть з Канади. Привітавши о.д-ра М. Ваврика, ЧСВВ, душпастиря Гантеру в літньому сезоні, о. крилошанина Б. Смика з дружиною, родину Е. Козака, та всіх давніх і нових гостей на Кобзярівці, вона передала ведення програми ред. Лясі Любович, що переплітала перлами свого „львівського" гумору всі точки багатої програми.

Вона почала від „війни з гучномовцями", що ведеться майже на всіх інших імпрезах, награла промову М. Понеділка на відкритті одної виставки Ека, що пригадала всім такого неповторного Микольця, що часто виступав на Кобзярівці. Потім наш сеньйор-журналіст, що вже 64 роки працює в нашій пресі, ред. І. Кедрин-Рудницький в гумористичній формі розповів про „чуда", що діються в Гантері. Він підкреслив велике мистецьке багатство виставки трьох Козаків, нашу гордість, що маємо таких мистців, згадав про деякі цінні картини, варті подиву й уваги. Еко не є тільки маляр, але й графік, карикатурист, ілюстратор, сатирик, гуморист, видавець гумористичних журналів і автор двох книжок. Він і його два талановиті сини не потребують підписуватися під їхніми картинами, бо всі вони мають свій окремий стиль, незалежний. Еко добрий рисівник, майстер красок, руху, танців, він пропаґує українське мистецтво, наш побут, українське село, не дає нам забути за нашу батьківщину. Ред. І. Кедрин привітав панство Шафранюків з Канади, фундаторів української картинної ґалерії в Торонто, що грають велику ролю у розвитку нашого образотворчого мистецтва. Вкінці згадав „незлим, тихим словом" про 12 померлих вівідувачів Кобзярівки, зокрема про сл. п.Ю.Лопатинського й М. Кознарського.

Відомий у Галицькій Україні, на еміґрації в Німеччині, Австралії, Америці й Канаді театральний артист Степан Крижанівський прочитав по-мистецьки триптих В. Софронева-Левицького „Усміхнені моменти" та гумореску Ікера „Коров'ячий пастух".

У вокально-музичній частині програми виступали Лавруня Туркевич (народжена у Франції) і Євген Тилявський, родом з Лемківщини, що 2 роки тому приїхав з Польщі. Вони чудово виконали соборний репертуар. Лавруня проспівала Купальські пісні з цілої України при власному супроводі на бандурі, частинно разом з Є. Тилявським, що грав на гітарі.Євген виконав низку лемківських пісень, деякі разом з Лаврунею. Їхні голоси ніби сотворені для виконування українських народних пісень; так природно співали, як у старому краю хлопці й дівчата вечорами на вулиці. Варто видати платівку з їхніми народними піснями, бо вони обдаровані дійсно „українськими голосами", співають так, як написав німецький поет Шіллер: „зо ві дер Фогель зінгт", (як пташка співає").

Потім ред. Ляся привітала всіх Іванів „у сезоні Іванів" (Теплого Івана Лопушника 7-го липня за старим календарем) і запросила наймолодшого з Іванів п'ятилітнього Івасика Стокотельного, що виголосив відважно віршик М. Стельмаха „Облітав журавель".

Вкінці виступив оваційно привітаний Еко. Він пригадав, що в Галицькій Україні наші малярі приїздили влітку до Космача на Гуцульщині, створили там мистецьку атмосферу, а в Америці наші малярі приїздять до Гантеру й тут відновили мистецьку атмосферу. Він згадав усіх українських малярів, що перебувають влітку у Гантері. „Кожний з них вимальовує Україну, як уміє, і як не вміє..."

Ред. Любович подякувала господині „Ксені" Олі Кобзяр, родинні Козаків, всім виконавцям програми всім Іванам; гостям за таку численну участь, зокрема гостям з Канади.

Потім Оля Кобзяр приймала гостей вином і солодким. Майже до півночі гомоніли гості та дискутували про картини трьох Козаків; згадували тих, що колись бували в Гантері, літній столиці нашої „малярії".

З виступів проф. Яр. Рудницького на заході Канади

Від 29-го травня до 6-го червня ц.р. перебував у Ванкувері, Б.К., проф. Яр. Рудницький із Монтреалю в громадсько-політичних та наукових справах. Як голова екзильного Уряду УНРеспубліки він мав ширшу зустріч із прихильниками Державного Центру УНР та запрошеними гістьми 31-го травня під головуванням В.Дзюбенка, під час якої він подав відомості про працю поодиноких органів ДЦ УНР, а зокрема про успіхи й труднощі очолюваного ним від 1980 року Уряду в екзилі та про найближчі пляни його, зокрема про IX Сесію УН-Ради в 1984 році.

Під час довшої дискусії, що слідувала після доповіді, порушено ряд актуальних питань із української зовнішньої та внутрішньої політики. Щодо останньої, то крім вичерпних відповідей доповідача в великій пригоді стала недавно видана брошура Б.Войнаровича під заголовком „Ще раз вияснення, щоб усе було ясне про ДЦ УНР", яку голова зборів В. Дзюбенко поставив до послуг присутнім.

За чайком, що його приготовили місцеві пані на закінчення вечора, ще довго велися розмови на тему покращання нашого громадсько-політичного життя в діяспорі та потребу консолідації сил на базі ДЦ УНР, як єдиного леґітимного продовжника всеукраїнського Уряду з 1919-1920 років.

З нагоди перебування достойного гостя у Ванкувері зорганізовано, завдяки заходам окремого Комітету КУК під головуванням Яр. Ковальчука, в неділю 29-го травня громадське віче для вшанування жертв голодомору з 1932-33 років, на якому д-р Рудницький доповів про пляни і заходи ДЦ УНР відзначити 50-річчя цієї трагедії на внутрішньо-українському й міжнародному форумах. Між іншим,опрацьовується перша наукова бібліографія голодомору пера Г. Сенишин в Монтреалі; пороблено заходи в справі організації „Музей українського голокосту' в Домі УНР у Філядельфії, відбуто 20-го травня окрему Сесію УММАН із науковими доповідями про голокост та мистецькою виставою Ірини Банах-Твердохліб тощо. На міжнародному форумі заплянований акцію перед ООН, започатковану меморандумом генеральному секретареві ОН в січні ц.р. в Ню Йорку.

В дискусії, що слідувала після доповіді проф. Рудницького, заторкнено багато питань, у тому й справу місцевих відзначувань 50-річчя голодомору 1932-33 років у Британській Колюмбії, що заплановані на вересень 1983 року.

З інших виступів проф. Рудницького в Ванкувері заслуговує на увагу його слово на святі 50-річчя місцевого Союзу Українок Канади 29-го травня з привітом від ДЦ УНР, УММАН, ТПРМ та згадкою про 70-річчя смерти патронки Відділу Лесі Українки в 1913 році після її повороту з Єгипту. З цієї нагоди проф. Рудницький передав голові Відділу Л.Митрук свої дві праці про Єгипет у житті й творчості Л. Українки. В загальному виступи проф. Рудницького в Ванкувері були успішні й причинилися до пожвавлення громадсько-політичного та культурно-наукового життя українців над Тихим океаном.

(ОУПС—УІБ)

Готується книжка про реґенсбурзький табір

Як уже відомо, колишні мешканці ДП-табору на Оселі Ґанґгоферзідлюнг у Реґензбурзі, Німеччина, на своєму З'їзді в травні 1982 року на „Верховині", постановили видати документально-мемуарний збірник під назвою „Реґенсбурґ — прибіжище скитальців" з піднаголовком „В боротьбі за гідність", в якому представити заснування, життя, діяльність і проблеми реґенсбурзького табору, як одного з багатьох подібних таборів у повоєнній Німеччині.

Для огляду проробленої праці та дальших плянів відбулися 11-го і 12-го червня ц.р. в Рочестері, Н.Й., у гостинних домах родин Приймаків і Руснаків, чергові наради Комітету колишніх жителів Оселі Реґенсбурґ. В нарадах взяли участь 13 осіб, а керував ними голова Комітету, колишній посадник табору, Ярослав Сербин з Торонто. Після коротких звітів членів Комітету головною темою була справа видання збірника та пов'язана з тим діяльність, в яку насамперед входять зібрання і опрацювання матеріялів та збірка фондів. Матеріяли до збірника вже надходять, одначе, ще далеко до заплянованої мети. Тому рішено продовжити реченець присилання опрацьованих матеріялів до кінця 1984 року. Продовжуючи збірку фондів шляхом особистих пожертв, вирішено в додатку влаштувати поштову льотерію, на яку вдалося придбати цінні мистецькі речі, які подарували містці: Михайло Мороз — образ, олія; Анатолій Коломиєць — краєвид, акварeля; Галина Цісарук-Конопада — ікона Богоматері, олія; Михайло Коргун — „Дівчина з України", олія; Наталія Стефанів — квіти, олія; Мотря Малюца-Янюк — трипільська велика ваза.

Квитки на льотерію будуть розіслані всім колишнім „реґенсбуржцям" на початку вересня ц.р.

Порушено справу виготовлення копій відео-тейпу „В боротьбі за гідність", що його виготовив колишній учень Реґенсбурзької гімназії Богдан Маланяк на основі старого оригінального фільму та знімок. Поскільки Б.Маланяк не міг взяти участи в нараді, цю справу полагодиться з ним листовно.

Обговорено також потребу та можливість скликання ще одного з'їзду на весні 1985 року, побажано разом і спільно із з'їздом колишніх учнів Реґенсбурзької гімназії.

У програмі нарад учасники відвідали модерну, бездоганно устатковану й взірцево ведену друкарню Мирона Баб'юка; в неділю вислухали Службу Божу в українській католицькій церкві св.Йосафата, а під час перерв користали з гостинности рочестерських реґенсбуржців (чи реґенсбуржських рочестерців?).

Роз'їхалися учасники нарад із відновленим запалом до праці, яка вимагає величезного вкладу часу й зусиль, і то зусиль не тільки горстки людей з Комітету, а зусиль усіх ще живучих членів нашої колишньої реґенсбурзької громади. Тому ще раз гаряче закликаємо усіх колишніх реґенсбуржців до всебічної допомоги, підтримки та співпраці.

Матеріяли до книжки, спомини та документи слід висилати на адресу: проф. Омелян Кушнір, 39 Mayfield Ave., Toronto, Ont., Canada M6S 1K4. Грошові пожертви слід висилати на адресу: Микола Кавка, 2415 Devon Lane, Drexel Hill, Pa. 19026, або: Володимир Любка, 79 Crayford Drive, Scarborough, Ont. Canada, M1W 3B5.

В справі льотерії та архіву писати до Ірини Руснак, 314 Liberty Ave., Rochester, N.Y. 14622.

Людмила Почтар

Курінний день „Орликівців"

Три члени пластового куреня сеніорів в Бриджпорті, Конн., „Орликівців", а саме: Володимир Березовський, інж. Володимир Шуст і о. крилошанин Ярослав Шуст, відсвяткували Курінний день у середу, 8-го червня ц.р.

Отець Шуст відслужив того дня Службу Божу за покійного курінного Андроніка Копистянського. Після цього „Орликівці" запалили мініятюрну ватру. При ватрі розвинулася гутірка на пластові теми. Згадували бл. п. курінного як взірцевого пластового сеніора, особливо його діяльність для Орликівського Куреня, якого він був душею й ініціятором загальнознаної в пласті Орликіяди, праці для Пласту взагалі, а для куреня зокрема.

Розмова продовжилася і на інші пластові теми взагалі, життя й діяльність організації Пласт в Америці.

Відспіванням курінної молитви закінчено місцеве річне курінне свято.

Н.Н.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

мого Найдорожчого і Незабутнього

МУЖА

бл. п.

Івана Беркещука

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 23-го липня 1983 р., о год. 6:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Про молитви за спокій душі Дорогого Покійника просить —

вдова МАРІЯ БЕРКЕЩУК з родиною

Український Спортовий Клюб в Ню Йорку

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством, що дня 14-го червня 1983 р. відійшов у Вічність заслужений член УСК-у та великий приятель українського спорту

бл. п.

ІВАН БЕРКЕЩУК

Його поховано на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій Дружині Покійного п. Марійці та Його Доням і Синові висловлює щирі співчуття —

Управа УСК-у в Ню Йорку

Член НТШ — один із 5,000 визначних науковців світу

Американський Біографічний Інститут повідомив недавно проф. д-ра Сергія Крашеннікова офіційною грамотою, що його біографію вміщено у публікацію „5.000 особистостей світу" за його особливі професійні заслуги.

Проф. С. Крашенніков — це світової слави протозоолог, учасник багатьох міжнародних конгресів у своїй науковій ділянці. Учений є дійсним членом НТШ і УВАН, що він послідовно зазначує у виступах на міжнародному форумі. На основі біографічної довідки в згаданому словнику подаємо тут короткі інформації про його життя і науково-педагогічну діяльність.

Проф. Сергій Крашенніков

Д-р Сергій Крашенніков народився 25-го жовтня 1895 року в Слуцьку в Білорусії. Він закінчив факультет природничих наук у Київському університеті в 1924 році із ступенем магістра. Свій докторат здобув у 1949 році в УВУ в Мюнхені з протозоології. Дослідчу працю в своїй ділянці розпочав в Ленінградському університеті в 1927-29 роках. В 1930-35 роках був головою протозоологічної секції УАН та викладачем у Ветеренарному інституті в Києві (1930-34 рр.). Був професором в сільсько-господарському інституті в Білій Церкві (1934-41 рр.) і доцентом Київського університету (1936-37 рр.). Переслідуваний совєтською владою за єжовщини втратив працю. Свою педагогічну працю відновив уже на еміграції як професор Ветеринарно-Медичної школи і в УТГІ в Мюнхені (1945-49).

Після виїзду до Америки в 1950 році був дослідником в Академії Природничих Наук у Філядельфії (1953-55 рр.), а також в Пенсильванійському університеті (1955-62 рр.); в тому ж університеті був професором паразитології в 1964 році. В 1962-63 роках він був дослідником цитології в університете у Маямі. В 1964-67 роках був головним дослідником цитохемічних студій в УВАН. У 1969 році Товариство Протозоологів признало його циліятологом року, що було відзначене у всіх світових довідниках цієї ділянки науки. Проф. С. Крашенніков названий також в збірнику „Визначні американці в 1976-77 рр." Останньо дістав признання як „Man of Achievement" в довіднику Інтернаціонального Біографічного Центру Англії.

Нам приємно відмітити, що цей учений світової слави, з багатьма друкованими працями, якими користуються і на які покликуються дослідники у багатьох країнах світу, є дійсним членом НТШ і УВАН — наших наукових установ у вільному світі, а також те, що він глибоко зацікавлений українською культурою взагалі. Його праці в тій ділянці варто буде присвятити окрему увагу.

Н. Пазуняк

Так дешево ніде не купите!

ФУТРА — КОЖУХИ

Ціни знижені на всі кожухи

Куртки короткі — мужеські і жіночі від 75.00 дол.

Куртки 3/4 — від 100.00 дол.

Довгі плащі від 180.00 дол.

Шиємо зі шкір французьких, еспанських, англійських й американських — готові і шиємо на міру.

Маємо на складі гарні футра з мінків й інших шляхотних шкір по цінах, знижених на 50%.

Також продаємо матеріяли, як штрукси, букле та шкіряні плащі

ЗАПРОШУЄМО ВІДВІДАТИ

GOLTEX CO.

14 — 1st Avenue

New York, N.Y. 10009

Відкрито 7 днів — 9-5-та по пол., в середу і четверги 11-7, 10-4 по пол. в неділю.

По інфор. прошу ТІЛЬКИ телеф. "collect" — (212) 533-7236

До місцевих комітетів для відзначення 50-ліття голоду в Україні

Вашінгтонський комітет для відзначення 50-ліття народовбивчого голоду в Україні, який є допоміжним органом Крайового Громадського Комітету, звертається цією дорогою до місцевих комітетів, які вже перевели жалобні маніфестації в своїх містах, з проханням подати йому імена конгресменів і сенаторів, що виступали з промовами під час цих маніфестацій, та вирізки або фотокопії репортажів і статтей у місцевих американських газетах про маніфестації і голод в Україні. Це прохання стосується також громад, де пляновано маніфестації.

Такі матеріяли можуть допомогти Вашінгтонському комітетові в ознайомленні американських законодавців і засобів інформацій з українським голокостом 1932-1933 років і послужити спонукою до їх виступів у цій справі в Конгресі та до участи в заплянованому прийнятті та меморіяльному концерті, а в випадку засобів інформацій — до кращого звітування про акції та імпрези у Вашінгтоні, як також до редакційних статтей про український голокост.

Вашінгтонський комітет вже має деякі матеріяли цього роду з Канади й Европи англійською, французькою і німецькою мовами, але не має ще голосів американської преси з різних міст, де вже відбулись маніфестації.

Матеріяли слід посилати на адресу:

Washington Committee on the Ukrainian Famine
Att. Ms. Natalia Sluzar
2615 30th St. N.W.
Washington, D. C. 20008

Літня Школа...

(Продовження зі стор. 1)

голоду в Україні і співробітник УНІГУ, говорив на тему „Великий голод: поступ дослідів" 12-го липня. Людмила Драгоманова-Демиденко промовлятиме на тему „Студентське життя в Києві в 30-их роках: особисті спомини". У вівторок, 2-го серпня, Петро Шов говоритиме на тему „Жиди в Україні", 9-го серпня Марія Бачинська, директор суспільної опіки в Міжнародному інституті доповідатиме на тему „Скитальці". Серія доповідей закінчиться в п'ятницю, 12-го серпня, виступом д-ра Богдана Нагайла, британського журналіста, дослідника СССР, колишнього співпрацівника Міжнародної амнестії в Лондоні. Тема його доповіді: „Український дисидентський рух: вигляди і перспективи".

Одночасно, Інститут політичних наук в Гарварді та УНІГУ спільно запросили генерала Петра Григоренка виступити з доповіддю у Школі державництва ім. Кеннеді. Ген. Григоренко умовно погодився говорити на тему „Рух за людські права в Совєтському Союзі".

Літня Школа Українознавства висвітлюватиме також цього року три фільми: у четвер, 19-го липня фільм Параджанова „Тіні забутих предків"; 28-го липня „Білий птах з чорною відзнакою" режисера Юрія Іллєнка і 4-го серпня „Майські ночі" — на підставі коротких оповідань Гоголя. Пояснення до всіх фільмів подасть д-р Роберта Рідер.

Між 5-им і 30-им липня у Вайднер бібліотеці Гарвардського університету відкрита виставка з приводу 350-ліття Києво-Могилянської Академії.

Всі понадпрограмові імпрези Літньої Школи Українознавства безплатні й відкриті для загальної публіки.

По докладніші інформації про час і місце виступів слід звертатись на адресу: Harvard Ukrainian Summer Institute, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138, або телефонувати на число: (617) 495-7835.

УВАГА! УВАГА!

У виданні Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО" появилася нова книжка

МИКОЛИ ЩЕРБАКА

ПАХОЩІ СУЦВІТТЯ

ПОЕЗІЇ

(1960-1970)

104 сторінки Ціна $4.75 + 75 ¢ порто

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ПЕРЕДОЛІМПІЙСЬКІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ПЕРШОСТІ УСЦАК - СХІД - 1983

Після кількарічної перерви з ініціятиви Управи УСЦАК - Схід, 13-го серпня ц.р., на площі оселі СУМ в Елленвіллі, Н.Й., відбудуться передолімпійські першості. Названо ці змагання передолімпійськими тому, що в наступному році на початку липня в Канаді відбудуться ІІ-га Вільна Олімпіяда, в якій заповіли свою участь українці, білоруси, литовці, лотиші, естонці і вірмени. Передолімпійські змагання будуть своєрідною першою пробою українських легкоатлетів, які підготовляються до збірної.

Управа УСЦАК - Схід запрошує усіх українських легкоатлетів в ЗСА і Канаді не проминути цієї рідкісної нагоди та взяти участь у цих першостях. Змагання проходитимуть у групах — жіночій і чоловіків, але свої сили можуть зміряти в них теж змагунки й змагуни молодшого віку, головно ті, які мали добрі осяги в своїх школах.

У програмі змагань, що є подана в спеціяльному обіжникові УСЦАК-Схід, передбачені такі конкуренції: біги - 100, 400, 800, 1500, 5000, 4x100, і 4x400, трискок, скоки у довжінь і височінь, мети-кулею, диском і списом.

Три перші місця в усіх конкуренціях будуть нагороджені медалями УСЦАК - Схід. Управа УСЦАК-Схід вибрала такий провід цих змагань: О. Колодій — провідник, Б. Поритко — заступник, Х. Воловодюк — писарка, Б. Сушко — головний суддя, Р. Куціль (голова УСЦАК) - голова Верифікаційної комісії. Зголошення на ці змагання можна висилати на наступну адресу: O. Kolodiy, 30 S. Crescent, Maplewood, N.J. 07040.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Віктор Данильченко

ВІКТОР ДАНИЛЬЧЕНКО — ЧЕМПІОН ЕВРОПИ

В кінці червня ц.р. в столиці Норвегії відбулися европейські першості зі стрільби з бойової зброї, в якій в конкуренції 300 метрів безконкуренційним і цим разом був українець з Києва Віктор Данильченко, чемпіон і рекордсмен світу 1982 року. В цих першостях Віктор здобув п'ять золотих медалів (дві за особисті конкуренції і три за дружинові) й одну дружинову бронзову.

В особистій конкуренції Данильченко переміг - 1159 точок, рекорд Европи. Стріляючи з коліна, українець вибив 396 точок, рекорд світу.

В іншій конкуренції відзначився Г. Авраменко з Чернігова в враві МГ-12.

ОСЯГИ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВЦІВ НА 8-ІЙ СПАРТАКІЯДІ СССР

Продовжуються змагання 8-ої спартакіяди СССР, у якій беруть участь збірні майже усіх „республік" та збірні сателітів — Болгарії, Мадярщини, Східньої Німеччини, Куби та деякі із збаламучених країн Південної Америки та Африки. До цього часу в легкій атлетиці золоті медалі здобули: Марія Пінігин, 400 метрів - 50,06; Ірина Ольховник 200 метрів - 23,12, в ході 20 км. - Микола Винниченко і гінцях жінок 4x400 метрів - 3. 25,34.

У веслуванні Сергій Осадчий і Іван Климентьєв в конкуренції — 1000 метрів. В 500-метровій конкуренції вони здобули бронзові нагороди. Срібні медалі в канудвійці здобули Сергій Петренко з Одеси і Юрій Лаптиков з Херсону. В байдарці-четвірці українці здобули срібні нагороди після збірної СССР (яка, до речі, теж має у своєму складі українських змагунів) одержали: Володимир Цимбалюк з Миколаєва, Микола Баранів з Дніпропетровська, Олександер Волковський з Харкова і Борис Данилів з Херсону. У відбиванці жіноча й чоловіча — збірні України, здобули треті місця і були нагороджені бронзовими медалями. В чоловічій відбиванці першими вийшли відбиванкарі Латвії в жіночій збірній Куби.

Гри тієї спартакіяди продовжуються.

НОВИЙ УСПІХ ОЛЕГА РОМАНИШИНА

Олег Романишин, львівський ґросмайстер, вийшов переможцем міжнародного турніру „Юрмала - 83", здобувши 11 точок з 13 можливих. В цьому турніті Олег не програв жодних змагань. Друге місце зайняв міжнародний майстер з Англії Мирей Чендлер, третє почесне місце здобув латвієць Айвар Гіпсліс.

ОДЕСЬКИЙ „ЧОРНОМОРЕЦЬ" — ЛІДЕР ВИЩОЇ ЛІҐИ СССР

Після перемоги в своїх чергових ліґових змаганнях з минулорічним чемпіоном — білоруським клюбом Мінським „Динамо" 3:1, цей український клюб зміцнив свою позицію лідера вищої ліґи СССР, маючи досі на своєму конті 21 точку після 14-ти змагань. Найближчими суперниками „Чорноморця" є литовський клюб „Жальгіріс" і російський „Зеніт" з Ленінграду, які мають по 8 точок.

Київське „Динамо" під проводом російського тренера з Ленінграду Морозова після ремісу 1:1 з Донецьким „Шахтарем" і поразкою з ташкентським „Пахтакором" 0:3, залишилося далеко позаді в табелі ігор. Виглядає, що новий тренер не може знайти спільної мови із змагунами, і на тому терпить ця сильна дружина, зустрічі якої під сучасну пору проходять при мінімальній кількості глядачів (тільки 20,000 приглядалося змаганням із „Шахтарем"). Зустріч між харківським „Металістом" і Дніпропетровським „Дніпром" закінчилися мирним вислідом 1:1.

(от)

У видавництві „СВОБОДА" появилася давно очікувана, найбільш ходова і найбільш читабельна книжка

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА

КАЛИНОВИЙ МІСТ

збірка споминів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.

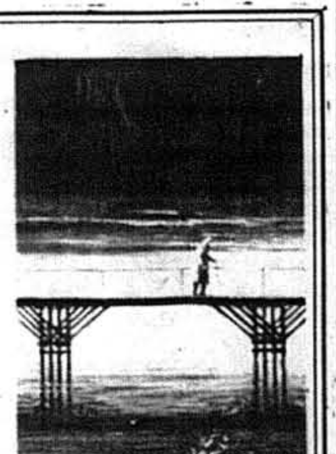
Мистецьке оформлення Зеновія Онишкевича

220 стор., ціна: $12.00, порто $1.00.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Замовляти

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Сходини ОДВУ в Філядельфії, присвячені пам'яті Є. Коновальця

Усе членство українського націоналістичного руху у глибокій пошані схиляє свої голови перед далекою і близькою нам могилою незабутнього Провідника ОУН св. п. Євгена Коновальця. Саме на своїх місячних сходинах 25-го травня ц.р., 12-ий Відділ Організації Державного Відродження України ім. Юліяна Головінського у Філядельфії і 20-ий Відділ Українського Золотого Хреста ім. О. Генгало виявили свою глибоку пошану і відданість св. п. Євгенові Коновальцеві в 45-річчя його трагічної смерти в Роттердамі в 1938 році далеко від рідної України, за яку він боровся усе своє життя. Рівночасно членство віддало шану Головному Отаманові УНР Симонові Петлюрі, який так же трагічно згинув з руки того ж ворога — комуністичної Москви — 12 років перед тим, у травні 1926 року в Парижі.

Святочні сходини відкрив щирим змістовним словом голова 12-го Відділу ОДВУ інж. Михайло Нич. Членство на його заклик, вставши з місць, тихою молитвою вшанувало ці обидві героїчні постаті державних мужів нашої ще недавньої історії.

Домівка, де відбувалися сходини, була прикрашена портретами Євгена Коновальця і Симона Петлюри. Присутні прийняли із зворушенням до відома, що портрет Є. Коновальця за один день намалював для цієї нагоди маляр проф. Михайло Михалевич (тому що портрет власности ОДВУ був тоді в приміщеннях Оселі ім. О. Ольжича). Квіти під портретами і відповідним написом, виконаним мистцем Миколою Кавкою, збуджували уяву в нас присутніх, що ми там, далеко, над їхніми могилами.

Програмою проводив М. Кавка. Його глибоке слово — „Дві постаті — одна ідея" оживили в пам'яті наших велетнів-борців. Послідовно, хоча у відмінних обставинах, ішли вони до великої мети. Симон Петлюра із Центральних Земель — з Полтавщини, а Євген Коновалець — із Західних Земель. Непереборне прагнення здобути волю Україні знаменувало їх обидвох. Не було у них вагань, не було побоювання за власне життя, коли справа йшла про волю батьківщини. Великий державницький талант Симона Петлюри і великий організаційний талант борця Євгена Коновальця немов доповнювали себе в розумінні потреб України. Хижий ворог передчасно перервав їхні шляхи боротьби, та ідеї ніхто не зможе побороти. Про це знали вони, про це знає український народ і ми, у розсіянні сущі.

Дуже гарною рецитацією доповнила слово прелеґента Володимира Кавка, яка виразно передає глибину виконуваних поетичних творів. В пам'ять Симона Петлюри вона продеклямувала поезію Євгена Маланюка „25-те травня 1926 року", а в пам'ять Євгена Коновальця — поезію Надії Лан „На шляху Євгена Коновальця".

Недовгу, але зворушливу змістом програму сходин закінчив маестро Петро Прус знаменитим виконанням на скрипці своєї „Імпровізації в пошану Євгена Коновальця".

На закінчення членство встало і однодушно проспівало український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Н. І. П.

Вступайте в члени УНСоюзу!

HELP WANTED

TYPIST

in Cyrilic and English to be trained for part-time work on Quadritek phototypesetting machine, New Brunswick area.

Call (201) 572-1137

● РІЗНЕ ●

L. L. ROOFING
Installation — Repairs
Free estimate.
250 Mt. Vernon Place
Newark, N.J. 07106
Tel.: Hector (201) 821-8047
Carlos (201) 371-4071

(Говоримо по-українськи)

■ REAL ESTATE

Увага Союзівка й околиця!

SPRAGUE & KILLEEN, INC.
Real Estate & Insurance
Kerhonkson, N.Y. ■ Ellenville, N.Y.
WE INSURE CARS, BUILDINGS AND DWELLINGS. WE SELL LOTS, PRIVATE DWELLINGS, RESTAURANTS, HOTEL, GAS STATIONS AND GROCERY.
You can receive information in English or Ukrainian by calling or writing to
SPRAGUE & KILLEEN, INC.
116 Canal St., Ellenville, N.Y. 12428
(914) 647-9100
or
SPRAGUE & KILLEEN, INC.
Route 209, Kerhonkson, N.Y. 12446
(914) 626-3971

НА ПРОДАЖ **НОВА ХАТА**, чудова, у Кергонксоні, кращої нема, шопи, озеро ½ акр. з рибами, подвір'я, парк з 3½ акр. або 5½ акра землі. Три милі від Союзівки.
Тел.: (914) 626-0182

Сторінок 229
Ціна $12.50, пересилка 1.00 ам. дол.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
ЗАМОВЛЯТИ
"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ
WALTER BIELANSKI
К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів, радо зайдемо до Вашого дому з проектами і порадами.

• FUNERAL DIRECTORS •

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7460
HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAY.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

НОВЕ! НОВЕ!

НАДЗВИЧАЙНЕ ВІДКРИТТЯ
ДОЗВОЛЬТЕ ВАМ ПОЧУВАТИСЯ І ВИГЛЯДАТИ НА 30 РОКІВ МОЛОДШИМ

ТАК ПОДАНО В ТИЖНЕВИКУ „ТАЙМ" З 2-го ЛИСТОПАДА 1981 р.
НЕЗАЛЕЖНО СКІЛЬКИ У ВАС РОКІВ... ЦЕ ДЛЯ ВАС!

В результаті медичного винаходу Ви можете почуватися на 30 років молодшим, вживаючи пілюлю „СОД". **І то за кілька центів денно.** Ця надзвичайна пілюля є цілком відмінна від тих, про які Ви досі чули. Вона визнана урядом ЗСА, та світової слави науковцями і лікарями. Це є та славна пілюля, про яку було написано в одному з найбільш престижевому журналі країни, в листопаді 1981 р. ЦЕ ОЗНАЧАЄ, ЩО ВОНА НАСПРАВДІ ДІЄ! Перечитайте цю інформацію слово в слово, це може бути найважливіша річ, яку коли-небудь Ви для себе в своєму житті зробили.

ЩО ЦЯ НАДЗВИЧАЙНА ПІЛЮЛЯ МОЖЕ ЗРОБИТИ ДЛЯ ВАС?

Світової слави науковці і лікарі стверджують, що вона дає можливість почуватись краще і молодо, затримує процес старіння і продовжує життя. Зміцнює енергію, не відчуватимете втоми і почуватиметеся молодо. Поборює хвороби, зв'язані зі старінням, як АРТРЕТИЗМ і інше. СОД дасть Вам вигляд молодшого на 30 років. Зміцнює шкіру, вигладжує зморшки, оживляє Вас, додає кольор Вашій шкірі і Ваше тіло відроджується та стає щуплішим.

ЯКІ ДОКАЗИ... ОСЬ ЩО КАЖУТЬ ЗНАВЦІ Dr. Richard Cutler, U.S. National Institute on Aging, U.S. Government Agency.

СОД може виявитися переломовим ліком для здоров'я та процесів старіння. Є поважні вказівки, що СОД відіграє ролю в припиненні старіння та продовженню життя. Ми знайшли надзвичайне пов'язання між СОД та тривалістю життя. Я був заскочений.

Д-р Гельфрід Сарторі, лікар і кол. професор медицини: Я студіював СОД протягом 20 років і приписував їх тисячам пацієнтам. Коли пацієнти заживали СОД, почувалися краще та виглядали молодшими.

Д-р Роберт Аткінс, творець славної „Дієти Аткінсона": СОД допомагає пацієнтам набути молодший вигляд, вигладжує зморшки і надає скірі кращий тон і кольор.

Д-р Ганс Куґлер, органічний хемік та відомий знавець харчування:

Це чудотворний препарат. Дослівно так як би завернути час — СОД діє так, що Ви почуваєтесь краще і молодше — на 30 років молодшим.

ЦЕ МОЖЕ ВІДНОСИТИСЬ ДО ВАС!

Ось кілька ентузіястичних листів, яких ми денно одержуємо від осіб, які заживають СОД щоденно. Це є листи написані не на замовлення:

„Я майже скінчив першу дозу пілюльок СОД і вони діяли так, як Ваше оголошення обіцяло... мені потрібно наступну дозу до 10 днів — прошу їх вислати чимскоріше, бо **я не хочу бути без них**".

Е. Г. Кліфсайд Парк, Ню Джерзі

„Прошу вислати мені список цін, щоб я змогла замовити більшу кількість... **Ваша пілюля справді діє**".

Р. С., Маямі Флорида

„Дружина і я заживаємо Ваші пілюлі впродовж кількох місяців і ми є дуже задоволені... Мені 90 років і мені тепер краще з серцем... щиро дякую... залучую заплату за пілюлі на 9 місяців".

Д. Р., Сван Рівер, Манітоба Канада

„Ваша пілюля є надзвичайна..."

К. У., Баффало, Ню Йорк

„Дякую за висилку пілюль... Я вже бачу і відчуваю зміну у вигляді скіри і чуюся більш енергійно... **Нарешті продукт, який діє так, як обіцяно**".

І. Т., Санта Роза, Каліфорнія

СЬОГОДНІ ЦЕ ДЖЕРЕЛО МОЛОДОСТИ Є ВАМ ДОСТУПНЕ!
СОД Є БЕЗПЕЧНИМ І ЕФЕКТИВНИМ!!!

СОД є природна органічна субстанція, продукована Вашим організмом, але в недостачній кількості. Тому важливо заживати додаткові дози денно. Коли це робити згідно з директивами СОД є абсолютно безпечним, без жодних побічних ефектів. Немає конфліктів з якими-небудь іншими ліками, які Ви, може, заживаєте. Щоб виробити найсильнішу, найчистішу та високої якости пілюлю, ми імпортуємо найкращі природні препарати з Нової Зеляндії.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ!!!!

Наш запас цих надзвичайних пілюльок є обмежений під сучасну пору. Тому ми радимо Вам замовляти достаточну кількість СОД, бо для максимального діяння треба його заживати денно.

ДУЖЕ ВАЖНЕ!

Наші чудові пілюлі не можна набути в жодних крамницях. Їх можна лише замовляти безпосередньо поштовим шляхом в нас. На Ваше замовлення ми вишлемо Вам пілюлі в безпечних запечатаних пляшинках.

60 пілюльк (30 днів) $9.95 ам.
120 пілюльок (60 днів) $18.50 ам., Ви ощаджуєте $3.00
180 пілюльок (90 днів) $26.95 ам., Ви ощаджуєте $6.00

Прошу додати $1.50 ам. на кошти пересилки. Можна набути поштою через нас.

ВИШЛІТЬ ВАШЕ ЗАМОВЛЕННЯ РАЗОМ З ЧЕКОМ АБО "MONEY ORDER" ДО:

INTRADEX, DEPT. US-101
127 East 59th Street ■ New York, N.Y. 10022

ВПОНІВНІ ҐАРАНТОВАНО